

The research, even in the general sense, of the problem of psychological states that arise during the trainings of sportsmen is still not an object of systematical research though it is important enough for a sport practice and for psychology as a science.

Key words: *psychological state, sports activity, personality, training activity.*

УДК 811.111:378.146:338.48

М. М. Чикалова

Сумський державний педагогічний
університет ім. А.С. Макаренка

ТЕСТУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ МОНІТОРИНГУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ»): ПЕРЕВАГИ Й НЕДОЛІКИ

У статті розглядається роль тестування при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. Метою статті є аналіз переваг та недоліків, які виникають під час застосування поточного контролю якості знань студентів немовних спеціальностей (зокрема спеціальності «Туризм»). Підтверджено, що тестування є найбільш уніфікованою формою моніторингу знань, умінь і навичок студентів. Запропоновано види тестів, які доцільно застосовувати при перевірці якості знань майбутніх фахівців індустрії туризму. Акцентовано увагу на тому, що застосування поточного тестування ефективно лише для письмового та аудіоконтролю і є неприйнятним для перевірки навичок усного висловлювання й потенційного розвитку особистості.

Ключові слова: *тест, тестування, іноземна мова, туризм, підготовка фахівців, моніторинг знань, переваги, недоліки.*

Постановка проблеми. Проблема ефективного та об'єктивного оцінювання якості знань, отриманих студентами у процесі вивчення іноземної мови, залишається актуальною й потребує постійного вдосконалення та інноваційних підходів. Політика зменшення кількості аудиторних годин у вищих навчальних закладах спонукає до пошуку нових методів визначення валідності знань, умінь і навичок студентів тим критеріям, які є пріоритетними на сучасному етапі. Євроінтеграційні процеси, що відбуваються, у значній мірі мотивують молодь до оволодіння іноземною мовою не лише на елементарному, але й на професійному рівні.

Одним із традиційних видів оцінювання якості підготовки було й залишається тестування.

Аналіз актуальних досліджень. Питання моніторингу знань у навчальних закладах різних рівнів акредитації не втрачають актуальності як на теоретичному, так і на практичному рівнях: науковці В. Аванесов, І. Булах, О. Виноградов, Н. Дюканова, Т. Лукіна та ін. акцентують увагу на основних поняттях тестології, оцінюванні навчальних досягнень, застосуванні комп'ютерних технологій, класифікації тестів і тестових завдань, створенні якісних тестів, застосуванні їх під час вивчення іноземної мови тощо. Ефективним методом активізації навчального процесу під час вивчення іноземної мови вважають тестування такі науковці, як В. Маркова,

Н. Ковальська На думку американського вченого Р. Ладі, тести забезпечують об'єктивне оцінювання отриманих результатів контролю [3].

Метою статті є аналіз переваг і недоліків, які виникають під час застосування поточного тестування якості знань студентів немовних спеціальностей (зокрема спеціальності «Туризм»).

Виклад основного матеріалу. Поставлена мета вимагає чіткого визначення понять «тест» та «тестування»:

Тест (англ.: **test**) – 1) процедура, призначена для встановлення якості, продуктивності або надійності чогось, яка здебільшого проводиться до введення чогось у широке використання; 2) коротка письмова або усна перевірка професійних чи мовних навичок певної особи [6]; 3) критичний аналіз, спостереження, або оцінка [5]; 4) набір письмових або усних питань, що використовуються для з'ясування об'єму знань про предмет. Тест є менш формальним, ніж іспит / Синоніми: випробування, експеримент [4].

Тестування – (англ.: **testing**) 1) процес перевірки (контролю) когось/чогось з метою знаходження чогось; виявлення працездатності, функціонування тощо [6]; 2) процес перевірки когось чи чогось [4].

Під час створення поточних тестів слід урахувати цілий комплекс завдань, серед яких: розробка інструктажу щодо виконання тесту; перелік тестових завдань з охопленням більшої частини теми, що підлягає контролю; планування часових обмежень на виконання тестових завдань; обробка та аналіз результатів; встановлення валідності методу оцінювання [2, 38] тощо.

Тестування може проходити у вигляді *комп'ютерних тестів*, коли студент відразу може побачити свій результат (тести на вибір правильної/правильних відповідей), *на паперових носіях* (перевірка й результати через певний період часу; можливе додаткове включення в тести особистих роздумів чи висловлення власної думки); *аудіювання*, що сприяє розвитку сприйняття інформації на слух та допомагає швидшому адаптуванню до іноземної мови тощо. Розуміння матеріалу та глибина знань – основні компоненти, які дозволяють отримати найвищі результати.

Кожен із зазначених видів тестів не є досконалим, всі вони мають певні переваги та недоліки.

Безумовно, викладачі вишів часто націлені на використання так званих «миттєвих» тестів з метою економії часу та аналізу помилок «по свіжих слідах». Але в цьому випадку часто спрацьовує принцип інтуїції: «вгадав-не вгадав» (це стосується і тих студентів, які приділяють навчанню виняткову увагу).

Не викликає сумнівів, що тестування взагалі й поточне зокрема мають низку *переваг* перед класичним контролем якості отриманих знань, а саме: оперативність при перевірці завдань; стимулювання до поглибленого вивчення навчального матеріалу, оскільки часові обмеження не дають

можливостей для довгих роздумів та й зазубрення далеко не завжди гарантує правильну відповідь на поставлене завдання; зосередженість та активізація розумових здібностей, адже немає часу скористатися Інтернет; самоконтроль; здатність акумулювати додаткові резерви при прослуховуванні аудіотекстів під час тестування; відсутність нарікань студентів на упереджене ставлення з боку викладача, тому що тестова форма моніторингу охоплює весь матеріал з певної дисципліни в кожному із запропонованих варіантів (немає серед них «складних» і «легких»); об'єктивне виставлення балів завдяки попередньому розподілу та «сітці» ключів; застосування сучасних новітніх технічних засобів навчання тощо.

Проте, поточне тестування, як і будь-який інший вид контролю, не застрахований від низки *недоліків*, серед яких існує вірогідність випадкового вгадування; покладання на інтуїцію; формування звички діяти за зразком без прояву креативності та здатності самостійного прийняття рішень; велика трудомісткість процесу формування тестів із двох та більше варіантів тощо.

Метод тестування під час вивчення іноземної мови підходить для студентів, які навчаються за напрямом підготовки «туризм», оскільки у своїй подальшій професійній діяльності вони досить часто зустрічатимуться з практикою заповнення анкет, соціологічними опитуваннями, проведенням маркетингових досліджень тощо. А це є безпосереднім продовженням тестового контролю: вибір із декількох запропонованих відповідей; стисле висловлення думки, ідей; оперативна перевірка внесених даних тощо.

Під час поточного тестування студенти, опрацьовуючи навчальний матеріал, отриманий на практичних заняттях, чи матеріал, запропонований для самостійного вивчення, так чи інакше намагаються запам'ятати визначення, терміни, пояснення тощо, які безпосередньо стосуються їх професійної компетентності. Наприклад, вивчення теми «Види туризму» чи «Види меню» передбачає знання термінології та дефініцій:

Завдання 1 – *Match the notions with their definitions:*

Notion	Definition
<i>Inbound tourism</i>	<i>... is a kind of International tourism and means going abroad from home country to another</i>
<i>Outbound tourism</i>	<i>... means travelling within one's national borders</i>
<i>Domestic tourism</i>	<i>... means, that people who live in another country (=non-residents) come to visit the country where you live</i>
<i>Table d'hote menu</i>	<i>is a kind of menu of the day, changes every day and is often written on chalkboards.</i>

<i>A'la Carte Menu</i>	<i>is a menu that is usually separated into groups such as appetizers, soups and salads, entrees, desserts, etc.</i>
<i>Du Jour Menu</i>	<i>... is a type of menu that offers a meal at a fixed price</i>
<i>Static Menu</i>	<i>sells each item individually and allows a person to choose exactly what he or she wants to eat</i>

Для оцінювання іншомовної лексики мовознавець Н. М. Дюканова пропонує такі завдання:

- доповнити речення за допомогою пропущених слів;
- до поданих слів дібрати антоніми (синоніми, омоніми);
- доповнити речення вірним словом (одним із трьох);
- розгадати кросворд;
- продовжити діалог;
- прокоментувати ситуацію;
- відгадати слово [1].

Проте, спеціальність туризм вимагає постійного спілкування, розуміння на слух. Отже, поточне тестування в жодному випадку не може обмежуватися лише «німими» паперовими чи комп'ютерними тестами. Майбутнім фахівцям сфери туризму життєво необхідне аудіювання (особливо записи розмов по телефону та використання ситуацій зі значним шумовим ефектом). Чітко продумані завдання на перевірку розуміння прослуханих текстів сприятимуть не лише адекватному оцінюванню, але й зацікавленості самих студентів у поставленому завданні. У якості варіантів відповідей доцільно пропонувати не лише літературні, але й розмовні відповідності. Не зайвим є й використання відповідей, дуже близьких за змістом. Це спонукатиме студентів більш прискіпливо ставитися навіть до незначних нюансів.

Основну увагу на поточних тестах для студентів, які обрали своєю майбутньою професією туристичну індустрію, слід приділяти фаховій лексиці та числівникам (запис на слух великих і малих чисел, телефонних номерів, часу (години, хвилини) тощо).

Досить активно студенти сприймають і тести на визначення країни чи дестинації, де знаходяться відомі та маловідомі історичні й культурні пам'ятки, а також привабливі для туристів місця тощо.

Одним із видів поточного тестування може стати і введення дистанційної електронної перевірки знань студентів, а саме використання *iSpring QuizMaker*, простої та функціональної програми для створення інтерактивних електронних тестів, опитувань та контролю знань студентів із використанням аудіо- та відеоматеріалів тощо. Єдиний Flash – файл публікується у створеній групі на Інтернет-сайті, наприклад, у Facebook. *iSpring QuizMaker* підтримує технологію HTML5, завдяки чому студенти

зможуть пройти тест або опитування в будь-який час і з будь-якого пристрою: комп'ютера, планшета, смартфона або iPad.

Поточне тестування не лише допомагає здійснювати моніторинг рівня знань студентів, але й сприяє аналізу навчальної діяльності, визначенню темпоральних пріоритетів, оновленню навчальних програм у відповідності до реалій сучасності.

Обов'язковий аналіз результатів тестів (уточнення правильних відповідей та пояснення помилкових) допоможе студентам внести корективи у процес самопідготовки та повірити у власні сили.

Таким чином, одним із методів моніторингу якості знань студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів під час вивчення іноземної мови є поточне тестування, яке доцільно проводити в різних формах, задіюючи як зорові, так і слухові канали сприйняття інформації. У результаті такого контролю набутих знань, умінь та навичок підвищується якісний рівень підготовки студентів та вміння зосереджуватися на головному. Використання тестового контролю не є перманентним явищем і потребує постійного вдосконалення та застосування інноваційних підходів до методів викладання іноземної мови для студентів немовних спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дюканова Н. М. Проблеми застосування тестів під час вивчення іноземної мови / Н. М. Дюканова // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / кол. авт. – К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2007. – Вип. 46. – С. 26–31.
2. Лукіна Т. О. Технології діагностики та оцінювання навчальних досягнень: Навчально-методичні матеріали / Т. О. Лукіна – К. : Експрес-об'ява, 2007. – 62 с.
3. Lado R. Language Testing: the Construction and Use of Foreign Language Tests / R. Lado – London : Longmans, 1961. – 389 p.
4. MacmillanDictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/test_1
5. Merriam-Webster: Dictionary and Thesaurus [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.merriam-webster.com/>
6. Oxford Learner's Dictionaries [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

РЕЗЮМЕ

Чикалова М. Н. Тестирование как один из видов мониторинга при изучении иностранного языка (на примере специальности «туризм»): преимущества и недостатки.

В статье рассматривается роль тестирования при изучении иностранного языка в высших учебных заведениях. Целью статьи является анализ преимуществ и недостатков, которые возникают при применении текущего контроля знаний студентов неязыковых специальностей (в частности специальности «Туризм»). Подтверждено, что тестирование является наиболее унифицированной формой мониторинга знаний, умений и навыков студентов. Предложены виды тестов, которые целесообразно применять при проверке знаний будущих специалистов индустрии туризма. Акцентируется внимание на том, что применение текущего тестирования эффективно только для письменного и аудиоконтроля и

неприемлемо для проверки навыков устного высказывания и потенциального развития личности.

Ключевые слова: тест, тестирование, иностранный язык, туризм, подготовка специалистов, мониторинг знаний, преимущества, недостатки.

SUMMARY

Chykalova M. Testing as a kind of monitoring during foreign language learning (major «tourism» is an example): pros & cons.

The article examines the role of testing during foreign language learning at higher educational establishments. The aim of the article is to analyse advantages and disadvantages while applying the current control of knowledge of the students of non-linguistic specialties (as an example, major «tourism» is proposed). It is confirmed that testing is one of the most unified forms of students' knowledge and skills monitoring. The future experts of the Hospitality Industry will often face the practice of filling out different forms, public opinion polls, marketing researches etc. in their future professional activity. These activities are closely related to the direct control test: the choice of several proposed answers; brief statements of thoughts and ideas; verification of the given data etc.

Examples of tests that are useful when testing the knowledge of future professionals of the tourism industry are proposed. The introduction of remote electronic verification of students' knowledge, namely using iSpring QuizMaker, is advisable. It is a convenient, simple and functional application to create interactive electronic tests, surveys and monitoring of student knowledge using audio and video etc.

Since this specialty demands constant communication and listening comprehension, current testing cannot be limited with «mute» paper or computer tests. One of the most effective controls is listening comprehension (especially telephone talks as well as using situations with a significant noise effect). Clear and detailed tasks to check understanding of the listened text will help both to evaluate the situation adequately, and to make the students be greatly interested in the task. As response options it is advisable to offer not only bookish, but also conversational matching.

Special attention in current tests for those students who have chosen tourism industry as their future occupation should be paid to the major lexicology and numerals (recording large and small numbers aurally, phone numbers, time (hours, minutes) etc.).

The tests types that are helpful when checking the quality of the future experts' knowledge in tourism industry are offered. It is focused on the fact that the application of such testing is effective only for the written and audio control, and is not acceptable to test the skills of oral expression and the potential development of the individual.

Key words: test, testing, foreign language, tourism, monitoring, advantages, disadvantages.